

A zenei nevelés.

A szegedi zeneélet fájának csenevész gyökerei nem nyulnak nagyon messze: a múlt század két utolsó évtizedében egy pár lelkes muzsikusz próbálkozott a komoly zeneélet megteremtésével, de alig akadt néhány világjáró művész, aki Szegedre ellátogatott volna s bizony nem ritkán üres ház előtt muzsikált. A színházi zenekultúra jobbadán operett előadásaiiban állott és a néha-néha fellobbanó operakultusz lángja hamarosan elaludt. A háboru előtti években *Fichtner Sándor* honvédszenekara adott havonta egy-egy szimfonikus koncertet, de a háboru vészes vihara sok más kulturértékkel egyetemben ezt is elseperte. A forradalom kitörése idejében alakult meg a Szegedi Filharmonikus Egyesület zenekara, amely céltudatos munkával, jóbarátok lekicsinyítő nyilatkozatával dacolva, a rosszakarók fumogáló megjegyzései ellenére is fontos zenei tényezővé vált és működését nemcsak Szegeden, hanem a fővárosban, sőt az ország határain túl is elismeréssel említik.

A zenei élet megteremtésének legfontosabb kelléke a céltudatos zenei nevelés. Mi szükséges ehhez? Mik a nyugateurópai zenei nevelésnek alapfeltételei, mik vannak ebből meg Szegeden s mik azok, amiknek hiányossága akadályozza és megnehezíti a céltudatos munkát.

A zenei nevelésnek három fontos tényezője van. 1. Zenei oktatás, 2. hangversenyek, 3. színház.

A zenei oktatás nyilvános iskolák és magánoktatás útján történik. Sajnos, a szegedi zenei oktatás lehetősége nincs azon a nívón, amit Szeged mai fontos nemzeti pozíciója megkívánhatna. Eltekintve egy pár okleveles zenetanártól, a magánzeneoktatók özöne árasztotta el a tanulni vágyókat. Aki látja, hogy legtöbb ilyen kézből kikerült „zenész” a zenei tudatlanságnak milyen magas fokán áll, még ha máskülönböző tehetséges volna is, csak az tudja megítélni azt a rettenetes romboló hatást, amit ezek a „zenei kuruzslók” a kultúra ellen végeznek.

A városi zeneiskola, amelynek hivatása volna a budapesti zeneakadémiával párhuzamosan szerepelni, szép fellendülés után — sorvad. Tanári kara, mely a szegedi viszonyokhoz képest évekkkel ezelőtt is kevés volt, folyton kevesedik s az üresedésben lévő állások betöltésénél alkalmazott kicsinyes szempontok azt eredményezték, hogy évek óta betöltetlen ugy a hegedű-, mint a zongoratanári állás, nincs sem gordon-, sem fuvós-tanszak, dacára, hogy megfelelő tudású és képzettségű szakértők állanának a város rendelkezésére. A zeneiskola továbbfejlesztésének lehetősége a tanári kar létszámának kibővítésével és felfrissítésével volna csak lehetséges. Jól fizetett művészemberek, kiknek saját művészi képességének legalább is megtartására megfelelő anyagi dotáció áll rendelkezésére, alkalmasak csak arra, hogy a szegedi zenei nevelés alapja, mely a jövő generáció zenei nevelésének legfontosabb előfeltétele — jó kezekben legyen.

A második fontos tényezője a zenei nevelésnek a hangversenyek. Szegeden a zenekari hangversenyek rendszeresítése óta óriási fejlődést mutat a zenei élet. A rendkívül olcsó ifjúsági jegyek biztosítják, hogy a jövő generáció nem fog a zenei tudatlanság rémitő naivságában maradni és a nagy zeneszerzők nevei és művei nem marad terra inkognita. A világjáró művészek szegedi hangversenyei az utóbbi időben örvendően növekednek, ami a szegedi zenei élet fejlettségét és magas nívóját bizonyítja. A hangversenyek fejlesztik a hallgatóság ízlését, fokozzák zenei tudását és egyeseket ambiciónak továbbképzésre.

A harmadik faktor: a színház, ahol ugy a vokális, mint az instrumentális zene mellett a színjátszó képesség is szóhoz jut. A szegedi színháznak az utóbbi években nem volt terv szerinti zenei programja. Képkodva, muszájból dobtak be opera-előadásokat s így a szegedi opera-előadások jóindulatu kritika szemével nézve is a kezdetlegesség minden jelét magukon viselték. Hogy éveken keresztül 16—18 zenész játszott a zenekarban, avval adtak elő operákat, az csak az illetékesek elnézése mellett volt le-

hetséges. Most megváltozottnak látszik a helyzet. A színház vezetője maga is muzsikusz ember és a zenekar felfrissítésével igyekszik a hiányokat pótolni, de 21 tagu szerződött zenészből álló zenekarral komoly opera-előadásokat tartani lehetetlen. Az ambición kívül ehhez nagyon sok szükséges, legelsősorban tervszerű kiépítése a fejlődés lehetőségének. Kórus nélkül nem képzelhető el jó opera-előadás, ehhez pedig nem elegendő a létszám, oda muzsikális, énekelni tudó emberek kellenek, amit csakis a szegedi dalárdákkal karöltve volna lehetséges megszervezni. A kiegészítő zenekar, jól megszervezett

A szegedi kistrafikosok valamennyien államhitelt kérnek.

(A Szeged tudósítójától.) A kistrafikosoknak régi kívánsága teljesül: megkapják az állami hitelt, amire üzletük folytatásához nagy szükségük van. A dohányáru ugyanis olyan nagy mértékben drágult, hogy a kistőzsdeeknek ma tetemes összeg kell az árubeszerzésre. Meglehetősen nagy pénzekért csak kismennyiségű dohányt kapnak, holott a forgalmat nem apasztotta az áremelés. Mint minden eddigi drágulásnál, most is csupán az első két-három héten csökkent a fogyasztás, nem azért, mintha a dohányosok ezrével váltották volna be az irratóztatás fenyegetését, hogy most már igazán leszoknak a dohányzásról, hanem azért, mert a bekövetkező drágulás biztos hírére mindenki, aki tehet, nagyobb készletet vásárolt előre.

Az állami hitelt többszöri sürgetésre kapják meg most a kistőzsde. Valamennyi szegedi

kórus egyedül biztosíték arra, hogy a szépen fejlődésnek induló dalmű-kultusz mélygyökereit verhesse. A színház könyvtárának birnia kell mindazon operák anyagát, amik vidéki színpadon előadhatók. Gondos készletséggel, fokozott ambícióval kell törekedni arra, hogy mindaz, ami színpadon és zenekarban történik, a zenei fejlesztésének legyen az istápolója.

Ha e három tényező: a színház, hangversenyek, zenei oktatás harmonikusan összeolvadnak, biztosítva lesz, hogy Szeged zenei élete, a nyugateurópai városokhoz hasonlóan az igaz művészetet szolgálhatja. Dr. K. I.

trafikost becitálták a napokban a nagytőzsdére, ahol közölték velük a föltételeket. Ivetek kaptak, amelyekben vagyoni viszonyaik felől kell felvilágosítást adniok.

A föltételek, amelyek mellett hitelt kapnak, lényegükben a következők: Hitelként minden kistrafikos igénybeveheti az 1923 szeptemberi üzleti forgalma értékének felét. Ez a szegedi kistrafikosoknál átlag 1—3 millió korona. A három millió már tulzofok, mert igen kevesen vannak olyanok, akik ezt elérik. A hitelt 10 évre kapják, 21 százalékos kamatra. Ha ingatlanuk van, akkor arra a kölcsönt betáblázzák, ha nincs, akkor két megfelelő kezest kell megnevezniök. Értéslésünk szerint a szegedi kistőzsde az állami hitelt valamennyien igénybe akarják venni.

Hatvan százalékkal csökkent a paprikaforgalom.

(A Szeged tudósítójától.) Sok szó esik az utóbbi időben a magyar paprika válságosra fordult helyzetéről. A mostoha körülmények — talán az illetékes körök rövidlátása is — kizsoritották a magyar paprikát a világ piacairól, amelyeken pedig a háboru előtt korlátlanul uralkodott. A paprikaexport nagyarányu visszaesése veszélyes helyzetet teremtett a szegedi paprikatermelés és paprikafeldolgozás számára. A szegedi paprikaforgalom az utóbbi időben hatvan százalékkal csökkent, ami nagyon érzékenyen érinti azt a több ezer embert, aki a paprikatermelésből él Szegeden. A magyar paprika válságos helyzete ügyében kérdést inléztünk dr. Tonelli Sándor kamarai főtthkárhoz, aki a következőket mondotta:

— A magyar paprikát a spanyol paprika szorította ki a külföldi piacokról, pedig a spanyol paprika nem is paprika, csak a magyar paprika egyik rokonnövénye és a neve sem azonos, pinceptonak hívják. Abban különbözik a magyar paprikától, hogy hiányzik belőle a capszicin, amely a magyar paprikának azt a jellegzetes édes-csípős ízt adja. Ez az oka annak, hogy a spanyol paprika megfesti nagyon az ételt, de ízt, zamatot nem ad. A spanyol kereskedők a háboru előtt nagymennyiségű magyar paprikát vásároltak és azzal ízesítették meg a saját árujukat, a magyar paprikakereskedők pedig a mennyiség szaporításáért keverték árujukat spanyol paprikával. A spanyol paprika rosszabb minősége ellenére erősen veri az utóállamokban a magyar paprikát. Az utóállamokban egyre nagyobb mennyiségeket importálnak Spanyolországból. Ennek az oka abban is keresendő, hogy nekünk nincsenek kereskedelmi szerződéseink az utóállamokkal és azok, politikai okokból is, inkább a spanyol piacot keresik fel. Ezen a helyzeten egyoldalulag nem lehet változtatni, de van a magyar paprika háttérbeszorításának egy olyan speciális oka is, amely az érvényben lévő kormányintézkedésekben rejlik, a devizarendszerben.

— A spanyol kereskedő ugyanis, amikor eladja a paprikáját, az érte kapott külföldi valutát föltt teljes egészében szabadon diszponálhat. A paprikát exportáló magyar cégek azonban, ha idegen valutáért adják el árujukat, nem a valóságos értéket kapják meg érte, hanem csak a Devizaközpont fiktív árfolyamértékét, ami gyakran harmincöt-negyven százalékos veszteséget jelent számukra. Ez ellen a paprikakereskedők már többször felszólaltak és körülbélül egy hónappal ezelőtt az iparkamara is felterjesztéssel fordult a földmívelésügyi miniszterhez, hogy a nyomasztó versenyviszonyokra való tekintettel mentesítsék a paprikaexportöröket a devizabeszolgáltatás kötelezettsége alól. A gyógy- és ipari növény forgalmi iroda közbejárására adtak ugyan bizonyos engedményt, megengedték,

hogy a paprikaexportörök külföldi cégek Magyarországon levő koronatarozásaiért adhassanak el paprikát, ez az eljárás azonban nagyon körülményes, mert minden egyes esetben egy harmadik személy beiktatását teszi szükségessé, ha meg is kaphatják az exportörök így árujuk teljes értékét.

— A jelenlegi helyzetben a paprikaexport igazi fellendítését csakis a deviza besolgáltatásának kötelezettsége alól való teljes felmentése után lehet várni.

Dr. Tonelli Sándor nyilatkozata hűen tükrözi vissza a paprikaexport belföldi akadályait. A külföldi piacokon a helyzet azonban már annyira megromlott, hogy nem hiszünk a devizarendszer megváltoztatásának varázslatos hatásában. A dolog ugyanis úgy áll, hogy az utóállamokban a paprika ára jóval, sokszor ötven százalékkal alacsonyabb, mint a magyar paprika belföldi ára. Az amerikai piacokat pedig teljesen elhódította már Spanyolország és ebben nagy része van annak, hogy Magyarország elvesztette egyetlen tengeri kikötőjét, Fiumét. Spanyolország paprikaexportörökeinek kalkulációjában a vasuti költség nem szerepel, a magyar paprikaexportöröknek az árut előbb vagy a hamburgi, vagy a trieszti kikötőbe kell szállítaniok, ami az anyagi veszteségen kívül nagy idővesztést is jelent. A spanyolok paprikája három hét alatt kikerkezik Amerikába, a magyar paprika útja eltart sokszor három hónapig is.

Ezek olyan körülmények, amelyek nem igen változnak meg a devizarendszer megváltoztatásával, mert hiszen a háboru teremtette helyzet következményei. Magyarország, míg a viszonyok nem változnak meg, nem számíthat az amerikai piacra, de az európai piacokat nem szabadna elveszitenie, illetve vissza kellene szereznie. A visszaszerzés lehetőségének egyik legfontosabb előfeltétele pedig a devizarendszer megreformálása.

Telefon: 582. **Belvárosi Mozi** Telefon: 258. Igazg.

November hó 19., 20. és 21.-én, hétfőtől szerdáig **WERNER KRAUSS** ezidei legújabb filmje:

Tao-Tai

Szerelmi történet a napkelet országából 7 felvonásban. Főszereplő: **WERNEH KRAUSS**. — Azonkívül:

Kutya-kutya tarka.

Amerikai burleszk 2 felvonásban.

Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor.

Ne vegyen írógépet addig, míg nem kért ajánlatot

Wirth és Üveges

cégtől Szt. György-tér 5. Telefon 3-45.